

УДК 37.02:811.111:355.5
DOI: 10.60022/2(4)-3MHD

Жукова Анна Робертівна

PhD за спеціальністю Освітні, педагогічні науки
доцент кафедри іноземних мов та військового перекладу
Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Україна

Zhukova Anna

PhD in Educational and Pedagogical Sciences
Associate Professor of the Department of Foreign Languages and Military Translation
Hetman Petro Sahaidachny National Army Academy, Ukraine
ORCID: 0000-0002-7292-1605

Матвій Юрійович Дрізд

здобувач вищої освіти
Інститут психологічної підтримки персоналу
Національна академія сухопутних військ імені гетьмана Петра Сагайдачного, Україна

Matvii Drizd

higher education student
Institute of Psychological Support for Personnel
Hetman Petro Sahaidachny National Army Academy, Ukraine

ПІДХОДИ ДО МОДЕРНІЗАЦІЇ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У КОНТЕКСТІ ВІЙСЬКОВОЇ ОСВІТИ

Анотація. Модернізація лінгводидактичних підходів у системі військової освіти зумовлена стрімким підвищенням вимог до комунікативної, професійно-термінологічної та міжкультурної компетентностей військовослужбовців, які виконують завдання в багатонаціональних підрозділах, беруть участь у спільних навчаннях, плануванні операцій, обміні розвідданими та взаємодіють із союзниками. Традиційні методики, орієнтовані на засвоєння граматики та лексики поза реальним контекстом, демонструють обмежений вплив на готовність до оперативної взаємодії англійською мовою в умовах стресу, невизначеності та культурного різноманіття. Узв'язку з цим постає потреба у комплексному оновленні: від цілей і змісту навчання — до форматів занять, інструментів оцінювання та цифрової інфраструктури. Теоретично обґрунтувати та практично окреслити інтегровану модель модернізації навчання іноземних мов (англійської) у військовій освіті, яка поєднує імітаційно-сценарні методи, міжкультурний підхід і гуманізацію освітнього процесу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) і стандартизованих орієнтирів рівня мовної готовності, узгоджених із вимогами НАТО.

Уточнено зміст модернізації як системної інтеграції чотирьох вимірів: (1) сценарно-імітаційні методи; (2) міжкультурний компонент; (3) гуманізація та партнерські взаємини; (4) цифрова екосистема з орієнтацією на міжнародні стандарти. Запропоновано індикатори оцінювання готовності до англомовної взаємодії у спільних операціях, що поєднують лінгвістичні та поведінково-процедурні показники.

Модернізація методів іношомовної підготовки у військовій освіті є багатовимірним процесом, що поєднує методичні новації (імітації, інтерактивність), ціннісні засади (гуманізація, довіра, відповідальність), цифрові технології (платформи, VR) та міжкультурну орієнтацію. Такий підхід забезпечує практичну спрямованість, підвищує готовність до комунікації у багатонаціональних операціях і підтримує сумісність із міжнародними вимогами. Подальші дослідження доцільно спрямувати на побудову адаптивних аналітичних панелей (learning analytics), розширення VR-сценаріїв під різні роди військ і валідацію показників результативності у «польових» умовах.

Ключові слова: військова освіта, викладання англійської мови, міжкультурна комунікація, гуманізація освіти, інформаційно-комунікаційні технології, професійно-орієнтоване навчання, оцінювання за результатом діяльності, стандарти сумісності, мотивація, лідерство, багатонаціональні операції.

APPROACHES TO MODERNISING FOREIGN LANGUAGE TEACHING METHODS IN THE CONTEXT OF MILITARY EDUCATION

Abstract. The modernisation of language teaching approaches in the military education system is driven

by the rapidly increasing demands on the communicative, professional-terminological and intercultural competences of military personnel who perform tasks in multinational units, participate in joint exercises, planning operations, exchanging intelligence and interacting with allies. Traditional methods focused on learning grammar and vocabulary outside of a real context have a limited impact on readiness for operational interaction in English under conditions of stress, uncertainty and cultural diversity. This calls for a comprehensive update: from learning objectives and content to lesson formats, assessment tools, and digital infrastructure. Theoretically substantiate and practically outline an integrated model for modernising foreign language (English) in military education, combining simulation and scenario-based methods, an intercultural approach and the humanisation of the educational process with the use of information and communication technologies (ICT) and standardised language proficiency benchmarks aligned with NATO requirements.

The content of modernisation has been clarified as the systemic integration of four dimensions: (1) scenario-simulation methods; (2) intercultural component; (3) humanisation and partnership relations; (4) digital ecosystem oriented towards international standards. Indicators for assessing readiness for English-language interaction in joint operations, combining linguistic and behavioural-procedural indicators, have been proposed.

The modernisation of foreign language training methods in military education is a multidimensional process that combines methodological innovations (simulations, interactivity), value-based principles (humanisation, trust, responsibility), digital technologies (platforms, VR) and intercultural orientation. This approach ensures practical relevance, increases readiness for communication in multinational operations and supports compliance with international requirements. Further research should focus on building adaptive analytical panels (learning analytics), expanding VR scenarios for different types of troops, and validating performance indicators in 'field' conditions.

Keywords: *military education, English language teaching, intercultural communication, humanisation of education, information and communication technologies, professionally-oriented training, performance-based assessment, compatibility standards, motivation, leadership, multinational operations.*

Постановка проблеми. Модернізація методів навчання іноземних мов у системі військової освіти є відповіддю на зростаючі вимоги до рівня комунікативної, професійної й міжкультурної компетентності військовослужбовців у сучасних умовах. Сьогодні військові фахівці повинні володіти англійською мовою не тільки на примітивному рівні, але й у контексті професійної діяльності, зокрема у ході планування операцій, участі у спільних навчаннях, обміну розвіданими або комунікації з союзниками. З огляду на це, модернізація методів передбачає інтеграцію сучасних педагогічних, інформаційних та комунікативних технологій у процес навчання.

Так, ефективним методом підготовки військовослужбовців до реальних викликів сучасної служби, особливо у сфері міжнародної комунікації є імітаційне моделювання. Цей підхід дає можливість формувати не тільки мовні навички, а й розвивати лідерські якості, критичне мислення, здатність до прийняття рішень у стресових умовах. До основних форм імітаційного моделювання належать дебати, рольові ігри, аналіз кризових ситуацій [1, с. 395]. Застосування таких активних методів навчання має вагомe освітнє значення, адже вони сприяють підвищенню мотивації до навчання через активну участь та змагальний елемент, формують комунікативну компетентність особливо у стресових і багатокультурних умовах, а також сприяють розвитку емоційного інтелекту, тобто здатність до співпереживання, самоконтроль, розуміння інших точок зору [4, с. 52].

Важливим на сучасному етапі є міжкультурний підхід. З огляду на те, що сучасні військові місії проводяться у багатонаціональному середовищі, значущим є розвиток міжкультурної компетентності. Модернізовані методи навчання включають ознайомлення з культурними нормами, традиціями, невербальною комунікацією партнерів по НАТО або ООН, що допомагає уникати непорозумінь та зміцнює командну взаємодію.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Л. Маслак, аналізуючи проблему інтегрованого підходу у формуванні готовності курсантів вищого військового навчального закладу до спілкування на міжкультурному рівні, зазначає, що сьогодні особливої актуальності набуває формування в курсантів здатності до міжкультурної комунікації, що відбувається в межах процесу гуманізації освіти. Гуманізація освіти розглядається як розвиток особистісної культури, виховання моральних цінностей, почуттів, відповідальності здобувачів освіти за власні дії, а також удосконалення міжособистісного спілкування та взаємодії з суспільством. Ефективне формування готовності курсантів до міжкультурної комунікації забезпечується під час вивчення іноземної мови в поєднанні з психологічними та військовими дисциплінами, що сприяє розвитку міжкультурної комунікативної компетентності. Для цього необхідно створити відповідні умови, серед яких – відмова від уніфікованих підходів до навчання, що не враховують індивідуальні особливості курсантів; забезпечення гнучкості та варіативності

освітнього процесу з урахуванням мотиваційної сфери здобувачів освіти; відповідність змісту навчання їхнім інтересам і професійним потребам; а також спрямованість освітнього процесу на підтримання внутрішньої мотивації. Важливою передумовою успішного формування міжкультурної компетентності є гуманізація навчання, що передбачає побудову партнерських і довірливих стосунків між викладачем і курсантами, взаємоповагу, співпрацю та створення позитивного морально-психологічного клімату в навчальній групі [7, с. 74].

Подібної думки дотримуються дослідники І. Чістякова, О. Білоусов та І. Кудлай, які підкреслюють, що міжнародна комунікація розглядається як процес спілкування або передавання інформації в межах міжнародних відносин. Такий обмін інформацією може здійснюватися як безпосередньо, так і за допомогою технічних засобів, із урахуванням соціального контексту та належності учасників до певних інституцій. Міжнародна комунікація охоплює кілька ключових аспектів: передавання та поширення інформації, саму інформацію як зміст комунікативного процесу, а також наявність відповідних засобів комунікації. Соціологічна модель міжнародної комунікації передбачає наявність таких основних елементів, як соціальні суб'єкти, що взаємодіють в інформаційному просторі; соціальні інститути, які впливають на характер цієї взаємодії або визначають її; і, власне, інформаційний зміст обміну. Формальна міжнародна комунікація охоплює офіційні ситуації, що регламентуються міжнародними угодами, документами або дипломатичними традиціями окремих держав. Натомість неформальна комунікація має більш вільний характер і включає, зокрема, масову комунікацію. Вона спрямована одночасно як на індивідуальну, так і на колективну свідомість. До засобів міжнародної комунікації належать як природні (мова, жести, міміка), так і штучно створені технічні засоби, серед яких виділяють традиційні (писемність, книги, преса) та сучасні (радіо, кінематограф, телебачення, телекомунікації, комп'ютерні мережі) [6, с. 87–92].

Мета статті. Теоретично обґрунтувати та практично окреслити інтегровану модель модернізації навчання іноземних мов (англійської) у військовій освіті, яка поєднує імітаційно-сценарні методи, міжкультурний підхід і гуманізацію освітнього процесу з використанням інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) і стандартизованих орієнтирів рівня мовної готовності, узгоджених із вимогами НАТО. Варто наголосити, що сучасна модернізація неможлива без інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ). До освітнього процесу активно залучаються онлайн-платформи (Moodle, Duolingo for Schools, British Council platforms), мультимедійні ресурси, мобільні застосунки, відеотренажери, інтерактивні карти, VR-технології. Такі інструменти дають можливість створювати віртуальні мовні середовища, наближені до умов міжнародних операцій.

Як зазначають науковці О. Акімова, О. Жовнич, О. Ігнатова, А. Жукова та К. Подуфалова, важливим засобом формування міжкультурної комунікації у системі військової освіти є використання цифрових технологій навчання, зокрема мовних платформ і віртуальних тренажерів. Інтеграція цифрових інструментів у навчальний процес відкриває нові можливості для підвищення якості підготовки військовослужбовців, особливо в аспекті розвитку навичок міжнародного спілкування. Сучасні платформи дистанційного навчання та віртуальні тренажери дають змогу ефективно поєднувати мовну, професійну та міжкультурну підготовку.

Виклад основного матеріалу. Найпоширенішими є Moodle, Quizlet, Google Classroom, Duolingo for Schools, LingQ та інші, які активно застосовуються під час вивчення англійської мови, зокрема у військовому контексті. Серед переваг використання таких платформ дослідниці зазначають можливість навчатися у власному темпі, доступ до автентичних матеріалів, а також ефективне тренування вимови, аудіювання й засвоєння спеціалізованої термінології. Відтак, цифрові інструменти виступають потужним ресурсом модернізації військової освіти в Україні. Вони сприяють підвищенню гнучкості навчального процесу, стандартизації знань відповідно до європейських вимог і формують у військовослужбовців готовність до ефективної міжнародної взаємодії [1, с. 396].

На думку Н. Яковенко, інноваційні технології охоплюють сучасні підходи до викладання іноземних мов, серед яких:

- інтерактивні методи навчання, які передбачають відмову від авторитарного стилю викладання, орієнтацію на особистісні особливості курсанта, розвиток діалогу та полілогу як основних форм навчальної взаємодії. Такий підхід розглядає іншомовну комунікацію як засіб стимулювання партнера до участі у мовленнєвій та немовній діяльності, сприяє формуванню пізнавального інтересу, розвитку навичок самооцінки та рефлексії;

- застосування технічних засобів навчання, зокрема комп'ютерів, мультимедійних технологій, мережі Інтернет для самостійного вдосконалення, контролю знань, а також для збереження й ефективного використання навчальних матеріалів, таких як плани занять, граматичні довідники, словники різних типів [15, с. 330].

Отже, модернізація методів навчання іноземних мов у системі військової освіти є важливим напрямком підготовки сучасних військовослужбовців, зокрема у контексті міжнародної взаємодії.

Вона передбачає комплексне оновлення традиційних методик із урахуванням новітніх педагогічних підходів, цифрових технологій та вимог глобалізованого військового середовища. Використання імітаційного моделювання, інтерактивних методів, професійно орієнтованого навчання та інформаційно-комунікаційних технологій забезпечує практичну спрямованість процесу й формування в курсантів реальних комунікативних навичок, які необхідні у багатонаціональних операціях. Водночас міжкультурний підхід сприяє розвитку толерантності, поваги до партнерів і здатності ефективно діяти в умовах культурного різноманіття. Інтеграція цифрових засобів (Moodle, Quizlet, Duolingo for Schools, Google Classroom, VR-технологій) відкриває широкі можливості для персоналізованого й гнучкого навчання, підвищує мотивацію курсантів та наближає процес опанування мови до реальних умов міжнародної комунікації. Значущим складником модернізації є гуманізація освітнього процесу, що передбачає партнерські взаємини між викладачем і курсантами, створення морально-психологічно безпечного середовища та розвиток внутрішньої мотивації до навчання.

Висновки. Модернізація методів іншомовної підготовки у військовій освіті є багатомірним процесом, що поєднує методичні новації (імітації, інтерактивність), ціннісні засади (гуманізація, довіра, відповідальність), цифрові технології (платформи, VR) та міжкультурну орієнтацію. Такий підхід забезпечує практичну спрямованість, підвищує готовність до комунікації у багатонаціональних операціях і підтримує сумісність із міжнародними вимогами. Подальші дослідження доцільно спрямувати на побудову адаптивних аналітичних панелей (learning analytics), розширення VR-сценаріїв під різні роди військ і валідацію показників результативності у «польових» умовах. Таким чином, у цьому дослідженні розглянуто сутність та принципи викладання англійської мови у військовому середовищі та проаналізовано підходи до модернізації методів навчання іноземних мов у контексті військової освіти.

Виявлено, що викладання англійської мови у військовому середовищі має власну специфіку, зумовлену вимогами до високої дисциплінованості, чіткості комунікації, психологічної готовності до дій у стресових умовах та потребою в точності передачі інформації. Головна мета навчання полягає у формуванні комунікативної, міжкультурної, професійно-термінологічної й психологічної компетентностей, що забезпечують ефективну взаємодію військовослужбовців у ході міжнародних операцій, спільних навчань та миротворчих місій.

До головних принципів викладання англійської мови у військових закладах освіти віднесено комунікативність, професійну спрямованість, міжкультурну компетентність, інтерактивність, системність і використання сучасних технологій. Реалізація зазначених принципів забезпечує формування мовленнєвих навичок та розвиток критичного мислення, командної взаємодії, лідерських якостей і здатності приймати рішення англійською мовою.

У межах модернізації методів навчання визначено такі ключові напрями оновлення освітнього процесу: упровадження імітаційного моделювання, рольових ігор, кейсів і тренінгів, які моделюють реальні ситуації військового спілкування; інтеграцію інформаційно-комунікаційних технологій (Moodle, Quizlet, Duolingo for Schools, Google Classroom, VR-тренажери), які забезпечують індивідуалізацію навчання та створюють віртуальне іншомовне середовище; гуманізацію освітнього процесу, яка передбачає партнерські взаємини між викладачем і курсантами, підтримку позитивного психологічного клімату та мотивації до навчання; міжкультурну орієнтацію навчання, що сприяє формуванню толерантності, поваги до культурних відмінностей і готовності до ефективної взаємодії з іноземними колегами.

Література

1. Акімова О., Жовнич О., Ігнатова О., Подуфалова К. Готовність майбутніх офіцерів Збройних Сил України до міжнародної комунікації як наукова проблема. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2025. №218. С. 392–398.
2. Дорожня карта вдосконалення мовної підготовки у Збройних Силах України (на 2021 – 2025 роки). URL: https://www.mil.gov.ua/content/education/doroznya_karta_2021.pdf (дата звернення: 04.04.2025).
3. Жукова А., Нанівська Л., Деміхова С., Сергієнко О. Теоретичні основи вивчення військової лексики та фразеології англійської мови // *Суспільство та національні інтереси*: журнал. 2025. № 10(18) 2025. С. 803-811. [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-10\(18\)-79-89](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-10(18)-79-89) (дата звернення: 04.11.2025).
4. Іваненко Н., Герасименко Ю., Костенко В. Інноваційні підходи щодо модернізації філологічної освіти та науки України: відповідь на виклики воєнного часу. *Академічні візії*. 2023. №18. URL: <https://academyvision.org/index.php/av/article/view/281> (дата звернення: 04.11.2025).
5. Канова Л.П. Особливості викладання англійської мови у вищих військових навчальних закладах під час війни. *Наукові інновації та передові технології*. 2023. №10(24). С. 454–462.
6. Конспект лекцій з дисципліни «Міжнародна інформація» для здобувачів вищої освіти

спеціальності 291 «Міжнародні відносин, суспільні комунікації та регіональні студії» / Укл.: Чістякова І. М., Білоусов О. С., Кудлай І. В. Одеса: ДУ «Одеська політехніка», 2021. 222 с.

7. Маслак Л. Інтегрований підхід у формуванні готовності курсантів вищого військового навчального закладу до спілкування на міжкультурному рівні. Актуальні проблеми професійно-педагогічної освіти та стратегії розвитку: Зб. наук. праць / За заг. ред. О. А. Дубасенюк, Л. В. Калініної, О. Є. Антонової. Житомир: Вид-во ЖДУ, 2016. С. 73–75.

8. Мягка М.М., Єрьоменко І.В. Компетентнісний підхід до викладання іноземної мови у військовому закладі вищої освіти. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2021. № № 76. Т. 2. С. 127–132.

9. Нанівський Р., Пашук Ю. Використання інноваційних технологій для підвищення ефективності вивчення курсантами англійської мови. *Інноваційні технології навчання іноземної підготовки у закладах вищої освіти в контексті європейської інтеграції*: збірник матеріалів доповідей Всеукраїнської науково-практичної онлайн конференції. Харків: Національна академія Національної гвардії України, 2025. С. 135–141.

10. Пашук Ю. М., Каменцев Д. С., Пасічник С. М., Сергієнко Т. М. Щодо проблем навчання англійської мови курсантів вищих військових навчальних закладів. *Науковий Вісник Національного педагогічного університету імені М. Драгоманова. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи*. 2020. Вип. 78. С. 173–177.

11. Пилаєва Т. Інноваційні технології у вивченні англійської мови для військових потреб. *Актуальні питання гуманітарних наук*. 2024. Вип. 71. Том 2. С. 324–329.

12. Проценко П.В. Формування дискурсивної культури майбутніх офіцерів засобами інноваційних технологій. *Академічні візії*. 2023. №18. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/308> (дата звернення: 04.11.2025).

13. Ромашко О.І. Іноземне середовище навчання для курсантів вищих військових навчальних закладів: особливості формування в умовах інформатизації. *Освіта та педагогічна наука*. 2023. № 2 (183). С. 80–87.

14. Сергієнко О.О. Сучасні методи викладання англійської мови у вищих військових навчальних закладах. *Академічні візії*. 2024. №38. С. 1–8.

15. Яковенко Н. Новітні методики та технології викладання іноземної мови професійного спрямування у військових ВВНЗ. *Актуальні питання гуманітарних наук: міжвузівський збірник наукових праць молодих вчених Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка* / [редактори-упорядники М. Пантюк, А. Душний, І. Зимомря]. Дрогобич: Видавничий дім «Гельветика», 2020. Вип. 33. Том 2. С. 328–332.

16. Zhukova, A., Halchenkova, M., Dziuba, Ya., & Demikhova, S. (2025). The Evolving Role of the Foreign Language Teacher in Integrating the STEAM Approach Into Military Education. In O. Semenikhina (Ed.), *STEM Education in Canada and Ukraine: Transformations, Innovations, and Pathways for Sustainable Development*, 230-254. Canada: Open Science Initiative. <https://doi.org/10.31110/STEM-CaUk-4.1>

References

1. Akimova O., Zhovnych O., Ihnatova O., Podufalova K. Hotovnist maibutnikh ofitseriv Zbroinykh Syl Ukrainy do mizhnarodnoi komunikatsii yak naukova problema [The readiness of future officers of the Armed Forces of Ukraine for international communication as a scientific problem]. *Naukovi zapysky. Seriya: Pedahohichni nauky*. 2025. №218. S. 392–398 (accessed November 04, 2025).

2. Dorozhnia karta vdoskonalennia movnoi pidhotovky u Zbroinykh Syl Ukrainy (na 2021–2025 roky) [Roadmap for improving language training in the Armed Forces of Ukraine (for 2021–2025)]. URL: https://www.mil.gov.ua/content/education/doroznya_karta_2021.pdf (data zvernennia: 04.11.2025).

3. Zhukova A., Nanivska L., Demikhova S., Serhiienko O. Teoretychni osnovy vyvchennia viiskovoi leksyky ta frazeolohii anhliiskoi movy [Theoretical foundations for studying military vocabulary and phraseology in English]. *Suspilstvo ta natsionalni interesy: zhurnal*. 2025. № 10(18). S. 803–811. [https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-10\(18\)-79-89](https://doi.org/10.52058/3041-1572-2025-10(18)-79-89) (accessed November 04, 2025).

4. Ivanenko N., Herasymenko Yu., Kostenko V. Innovatsiini pidkhody shchodo modernizatsii filolohichnoi osvity ta nauky Ukrainy: vidpovid na vyklyky voiennoho chasu [Innovative approaches to modernizing philological education and science in Ukraine: responding to the challenges of wartime]. *Akademichni vizii*. 2023. №18. URL: <https://academyvision.org/index.php/av/article/view/281> (accessed November 04, 2025).

5. Kanova L.P. Osoblyvosti vykladannia anhliiskoi movy u vysshchykh viiskovykh navchalnykh zakladakh pid chas viiny [Features of teaching English in higher military educational institutions during wartime]. *Naukovi innovatsii ta peredovi tekhnolohii*. 2023. №10(24). S. 454–462 (accessed November 04, 2025).

6. Konspekt lektsii z dystsypliny «Mizhnarodna informatsiia» dlia zdobuvachiv vyshchoi osvity spetsialnosti 291 «Mizhnarodni vidnosyny, suspilni komunikatsii ta rehionalni studii» [Lecture notes on the subject “International Information” for higher education students majoring in 291 “International Relations, Public Communications, and Regional Studies”] / Ukl.: Chistiakova I. M., Bilousov O. S., Kudlai I. V. Odesa: DU «Odeska politekhnikha», 2021. 222 s (accessed November 04, 2025).

7. Maslak L. Intehrovanyi pidkhid u formuvanni hotovnosti kursantiv vyshchoho viiskovoho navchalnogo zakladu do spilkuvannia na mizhkulturnomu rivni [An integrated approach to preparing cadets at higher military educational institutions for intercultural communication.]. *Aktualni problemy profesiino-pedahohichnoi osvity ta stratehii rozvytku: Zb. nauk. prats / Za zah. red. O. A. Dubaseniuk, L. V. Kalininoi, O. Ye. Antonovoi.* Zhytomyr: Vyd-vo ZhDU, 2016. S. 73–75 (accessed November 04, 2025).

8. Miahka M.M., Yeromenko I.V. Kompetentnisnyi pidkhid do vykladannia inozemnoi movy u viiskovomu zakladi vyshchoi osvity [Competency-based approach to teaching a foreign language in a military institution of higher education]. *Pedahohika formuvannia tvorchoi osobystosti u vyshchii i zahalnoosvitnii shkolakh.* 2021. № 76. T. 2. S. 127–132 (accessed November 04, 2025).

9. Nanivskyi R., Pashchuk Yu. Vykorystannia innovatsiinykh tekhnolohii dlia pidvyshchennia efektyvnosti vyvchennia kursantamy anhliiskoi movy [Using innovative technologies to improve the efficiency of cadets’ English learning]. *Innovatsiini tekhnolohii navchannia inshomovnoi pidhotovky u zakladakh vyshchoi osvity v konteksti yevropeiskoi intehratsii: zbirnyk materialiv dopovidei Vseukrainskoi naukovopraktychnoi onlain konferentsii.* Kharkiv: Natsionalna akademiia Natsionalnoi hvardii Ukrainy, 2025. S. 135–141 (accessed November 04, 2025).

10. Pashchuk Yu. M., Kamentsev D. S., Pasichnyk S. M., Serhienko T. M. Shchodo problem navchannia anhliiskoi movy kursantiv vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladiv [Regarding the problems of teaching English to cadets of higher military educational institutions]. *Naukovyi Visnyk Natsionalnogo pedahohichnogo universytetu imeni M. Drahomanova. Seriia 5. Pedahohichni nauky: realii ta perspektyvy.* 2020. Vyp. 78. S. 173–177 (accessed November 04, 2025).

11. Pylaieva T. Innovatsiini tekhnolohii u vyvchenni anhliiskoi movy dlia viiskovykh potreb [Innovative technologies in learning English for military needs]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk.* 2024. Vyp. 71. Tom 2. S. 324–329 (accessed November 04, 2025).

12. Protsenko P. V. Formuvannia dyskursyvnoi kultury maibutnykh ofitseriv zasobamy innovatsiinykh tekhnolohii [Formation of discursive culture of future officers through innovative technologies]. *Akademichni vizii.* 2023. №18. URL: <https://www.academy-vision.org/index.php/av/article/view/308> (data zvernennia: 04.11.2025) (accessed November 04, 2025).

13. Romashko O.I. Inshomovne seredovyshche navchannia dlia kursantiv vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladiv: osoblyvosti formuvannia v umovakh informatyzatsii [Foreign language learning environment for cadets of higher military educational institutions: features of formation in the conditions of informatization]. *Osvita ta pedahohichna nauka.* 2023. № 2 (183). S. 80–87 (accessed November 04, 2025).

14. Serhienko O.O. Suchasni metody vykladannia anhliiskoi movy u vyshchykh viiskovykh navchalnykh zakladakh [Modern methods of teaching English in higher military educational institutions]. *Akademichni vizii.* 2024. №38. S. 1–8 (accessed November 04, 2025).

15. Yakovenko N. Novitni metodyky ta tekhnolohii vykladannia inozemnoi movy profesiinoho spriamuvannia u viiskovykh VVNZ [The latest methods and technologies for teaching a professional foreign language in military higher educational institutions]. *Aktualni pytannia humanitarnykh nauk: mizhvuzivskyi zbirnyk naukovykh prats molodykh vchenykh Drohobytskoho derzhavnogo pedahohichnogo universytetu imeni Ivana Franka / [redaktory-uporiadnyky M. Pantiuk, A. Dushnyi, I. Zymomria].* Drohobych: Vydavnychy dim «Helvetyka», 2020. Vyp. 33. Tom 2. S. 328–332 (accessed November 04, 2025).

16. Zhukova, A., Halchenkova, M., Dziuba, Ya., & Demikhova, S. (2025). The Evolving Role of the Foreign Language Teacher in Integrating the STEAM Approach Into Military Education. In O. Semenikhina (Ed.), *STEM Education in Canada and Ukraine: Transformations, Innovations, and Pathways for Sustainable Development*, 230–254. Canada: Open Science Initiative. <https://doi.org/10.31110/STEM-CaUk-4.1> (accessed November 04, 2025).